

Állásfoglalás a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 141. § (1) bekezdésében foglalt együttes aláírási joga vonatkozásán

I. A JOGKÉRDÉS

Az állásfoglalás iránti kérelmében (**Kérelem**) vázolt tényállás alapján az állásfoglalást kérő (**Kérelmező**) azon álláspont megerősítését kérte az MNB-től, amely szerint amennyiben a hitelintézet jogi képviselő útján kíván pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalást tartalmazó szerződést kötni, úgy elegendő, ha a hitelintézet az eseti meghatalmazásban egy jogi képviselőnek biztosít önálló képviseleti jogot, és az ilyen meghatalmazás alapján kötendő szerződés – polgári anyagi jogi szempontból – érvényesen jön létre.

II. AZ ÁLLÁSFOGLALÁST KÉRŐ ÁLLÁSPONTJA

A Kérelmező Kérelmében az alábbi indokolást adta elő álláspontja alátámasztására:

II. 1. A törvényes és az ügyleti képviselet elhatárolása

II.1.1. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) meghatározza a képviselet definícióját, amely szerint más személy útján is lehet jognyilatkozatot tenni. A Ptk. megteremti a képviselet három fajtáját: a képviseleti jog (a) jogszabályon, bírósági vagy hatósági határozaton (törvényes képviselet), (b) létesítő okiraton (szervezeti képviselet) vagy (c) meghatalmazáson (ügyleti képviselet) alapulhat.

A Hpt. azon rendelkezése, amely alapján a hitelintézet két igazgatósági tagja vagy két ügyvezetője együttes aláírási joga együttes aláírási jogként átruházható, a Ptk. törvényes és szervezeti képviseletre vonatkozó rendelkezéseit egészíti ki, és nem a Ptk. ügyleti képviseletre vonatkozó rendelkezéseit szigorítja. A Hpt. rendelkezése arra a szabályra utal, hogy a vezető tisztségviselők képviseleti joga önálló vagy együttes lehet. A Hpt. azt tiltja meg, hogy az aláírási jog átruházásakor megváltoztassák annak jellegét, vagyis az együttes aláírási jogból önálló aláírási jog legyen. Az együttes aláírási jog társasági jogi fogalom, nem az ügyleti képviselet témájához tartozik. Mást jelent az együttes aláírási jog átruházása és az eseti jelleggel adott meghatalmazás.

A Hpt. előírt rendelkezésének háttere, hogy a Ptk. megtiltja, hogy a cégvezető és a képviseletre jogosult munkavállaló a képviseleti jogát érvényesen átruházza másra. A legfőbb szerv feladata a személyi kérdésekben való döntéshozatal, ezért, ha az érintettek szabadon átruházhatnák a képviseleti és a cégjegyzési jogot, azzal elvonnák a legfőbb szerv hatáskörét, és ez komoly visszaélésekkel járna. E tilalom alól tesz kivételt a Hpt. annak rögzítésével, hogy az együttes aláírási jog együttes aláírási jogként átruházható.

A jogszabály-értelmezés nyelvtani módszerével (interpretatio grammatica) is alátámasztható, hogy a Hpt. előírt rendelkezése a Ptk. 3:116. § (3) bekezdésében rögzített tilalom alól tesz kivételt. A jogalkotó úgy fogalmaz: „az együttes aláírási jog (...) együttes aláírási jogként átruházható”. A Hpt. megengedi az együttes aláírási jog átruházását („átruházható”), ahelyett, hogy a Ptk. ügyleti képviseletre vonatkozó szabályait szigorítaná („ruházható át”). Amennyiben a Ptk. nem tiltaná meg, hogy a cégvezető és a képviseletre jogosult munkavállaló a képviseleti jogát érvényesen átruházza másra, úgy e fenti kivétel sem kerülne rögzítésre a Hpt. rendelkezései között, tekintettel arra, hogy ez esetben a törvényes és a szervezeti képviseleti jog átruházása eleve megengedett volna, a Hpt.-ben szereplő kivétel rögzítése pedig okafogyott volna.

II. 1.2. A fenti véleményünkkel ellentétben a bíróság azt állapította meg, hogy az együttes aláírási joggal rendelkező képviselők aláírási jogosultságukat csak együttes aláírási jogként ruházhatják át, következésképpen az ügyleti képviseleti jogosultság esetében sem lehet érvényesen önálló képviseleti jogosultságot keletkeztetni az együttesen aláírt meghatalmazással (19. G. 40.890/2012/17.). A bíróság azon alapelvből indult ki, hogy senki sem ruházhat át több jogot, mint amennyivel maga rendelkezik (nemo plus iuris). A bíróság szerint - a döntés meghozatalának időpontjában alkalmazandó - a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Régi Ptk.) alapján valóban lehetőség volt meghatalmazással képviseleti jogot létesíteni, azonban a nemo plus iuris elve alapján az így létesült képviseleti jog nem lehet tágabb körű, mint amilyen képviseleti joggal a meghatalmazást adó személy rendelkezik.

A bíróság indokolásában rögzítette, hogy kizárt annak a lehetősége, hogy az együttes aláírásra jogosult képviselők - a bírósági döntés meghozatalának időpontjában alkalmazandó - a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Régi Hpt.) szerinti kogens szabályt megkerüljék, és a Régi Ptk. meghatalmazásra vonatkozó

rendelkezéseire utalással az együttes aláírási jogosultságot egy személy önálló aláírási jogára változtassák át (19. G. 40.890/2012/17.).

A fenti bírósági döntés három központi eleme: (a) az aláírási jog átruházásának, (b) a Régi Hpt. rendelkezése kógens jellegének és (c) a Régi Hpt. kógens rendelkezésének ügyleti képviselő útján történő megkerülésének kérdése. Az alábbi alpontokban kifejtjük az ezekről kialakított véleményünket.

(a) Az aláírási jog átruházása

Az együttes aláírási jog társasági jogi fogalom, nem érinti az ügyleti képviselőt mint kötetmi jogi intézmény témáját. A meghatalmazással nem lehet átruházni az aláírási (cégjegyzési) jogot. A meghatalmazás átruházásra nem alkalmas, csak jogot ad képviselő ellátására.

Ennek alátámasztására szolgál az a bírósági döntés, amely alapján a be nem jegyzett társaság szervezeti képviselőinek felelősségére vonatkozó társasági jogi rendelkezések az ügyleti képviselők felelősségére nem irányadóak (BDT2009. 2112.). A döntés alapja, hogy a szervezeti képviselőkre vonatkozó felelősségi szabályok meghatalmazással nem ruházhatók át. A II. 1.1 pontban már rögzítettek szerint a képviselő definíciója, hogy más személy útján is lehet jognyilatkozatot tenni. A képviselő által megtett jognyilatkozat közvetlenül a képviselőt jogosítja és kötelezi. A képviselő jogintézménye eleve (ab ovo) kizárja az átruházás témakörét.

(b) A Régi Hpt. rendelkezésének kógens jellege

A korábbi bírói gyakorlatban is töretlenül érvényesült a képviselői formák párhuzamos alkalmazása. A gazdasági társaságok külön törvényben történt szabályozása idején egy felsőbb bírósági ítéletben kellett rögzíteni, hogy a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) a képviselői jogkör szempontjából nem minősül lex specialisnak, amely a Régi Ptk. ügyleti képviselőre vonatkozó szabályait kizárná. A Gt. szervezeti képviselőre és a Régi Ptk. ügyleti képviselőre vonatkozó rendelkezéseit egymás mellett kell alkalmazni. A gazdasági társaság nevében az ügyvezetőtől származó és cégszerűen aláírt meghatalmazás alapján az ügyleti képviselő szerződést köthet (BDT2009. 2023.).

A Hpt. együttes aláírási jogra vonatkozó követelménye valóban kógens, de csak a törvényes és a szervezeti képviselő vonatkozásában értelmezhető. A fenti bírósági döntésből következik, hogy a képviselői szabályokat rögzítő jogszabályok nem írják felül a Ptk. ügyleti képviselőre vonatkozó szabályait. Következésképpen a képviselői jogkör szempontjából a Hpt. nem minősül a Ptk.-hoz képest lex specialisnak, és nem zárja ki a Ptk. ügyleti képviselőre vonatkozó szabályait.

(c) A Régi Hpt. kógens rendelkezésének ügyleti képviselő útján történő megkerülése

A véleményünket a jelen állásfoglalás iránti kérelem II.2 pontja (Az eseti és az általános meghatalmazás elhatárolása) tartalmazza.

II.2 Az eseti és az általános meghatalmazás elhatárolása

A meghatalmazás eseti jellegű vagy általános lehet. A jelen állásfoglalás iránti kérelem annak megerősítését kéri a tisztelt Magyar Nemzeti Banktól, hogy amennyiben a hitelintézet pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalást tartalmazó szerződést kíván eseti alapon kötni, úgy elegendő, ha a hitelintézet a kötelezettségvállalást tartalmazó szerződés aláírása céljából egy jogi képviselőnek biztosít önálló képviselői jogot az eseti meghatalmazásban. A jelen állásfoglalás iránti kérelem nem terjed ki arra a kérdésre, hogy a Ptk. szerinti általános meghatalmazással jogszerűen ki lehet-e kerülni a Hpt. együttes aláírási jogra vonatkozó rendelkezéseit.

A Gt. tartalmazott a betéti társaságok vonatkozásában korlátozást az ügyleti képviselőre. A kültag a társaság üzletvezetésére és képviselésére nem volt jogosult. A bírói gyakorlat szerint e rendelkezés arra vonatkozó tilalom volt, hogy a kültag cégjegyzékbe bejegyzett törvényes képviselő nem lehetett, és e tilalmat a Régi Ptk. képviselőre vonatkozó szabályaira utalva sem lehetett megkerülni, így kültag részére a társaság általános képviselésére szóló meghatalmazás nem volt adható (BH2004. 286.). Ugyanakkor a Gt.-ben foglalt tilalom sem járt azzal a következménnyel, hogy a betéti társaság cégjegyzésre jogosult tagja eseti jelleggel ne adhatott volna meghatalmazást akár a kültag részére a cég nevében történő ügylet létesítésére. Az eseti jellegű ügyleti, képviselői megbízás a kültag és külső harmadik személy viszonyában érvényes volt (BH2003. 28., Szegedi ítéltábla Gf. I. 30 536/2006/3.).

Hasonló ítéleti megállapítást tartalmaz az a felsőbb bírósági ítélet is, amely szerint a betéti társaság beltagsa érvényesen adhat esetileg meghatalmazást a kültag részére a cég nevében történő ügylet létesítésére (BDT2008. 1798.).

A fenti bírói gyakorlat fényében megalapozottnak tartjuk azt az értelmezést, amely szerint a Hpt. együttes aláírási jogra vonatkozó szabályai jogszerűen nem kerülhetők meg a Ptk. általános meghatalmazásra vonatkozó szabályaira utalással, azaz a hitelintézet meghatalmazás útján érvényesen nem létesíthet egy jogi képviselőnek önálló képviseleti jogot az ügyek egyedileg meg nem határozott (általános) körére. A jelen II.2 pont azt támasztja alá, hogy bár a Hpt. együttes aláírási jogra vonatkozó rendelkezései nem kerülhetők meg az általános meghatalmazással, azok nem befolyásolják az önálló képviselőnek címzett eseti meghatalmazást és az az alapján tett jognyilatkozat érvényességét.

Következésképpen a Hpt. azon szabálya, amely alapján a cégjegyzésre, valamint a pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalásra a hitelintézet két igazgatósági tagja vagy két ügyvezetője együttesen jogosult, nem akadályozza meg, hogy a hitelintézet két igazgatósági tagja vagy két ügyvezetője eseti jelleggel adjon meghatalmazást egy jogi képviselő részére a hitelintézet nevében történő ügylet létesítésére.

II.3

Alakszerűség

A Ptk. előírja, hogy a meghatalmazáshoz olyan alakszerűségek szükségesek, amelyeket jogszabály a meghatalmazás alapján megtehető jognyilatkozatra előír. Ez azt jelenti, hogy mivel a Hpt. alapján a hitelintézet pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalására csak két igazgatósági tag vagy két ügyvezető együttesen jogosult, úgy a meghatalmazás is akkor érvényes, ha azt két igazgatósági tag vagy két ügyvezető együttesen írta alá.

A Ptk. rendelkezéséből csak az következik, hogy a pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalást tartalmazó szerződés meghatalmazott útján történő érvényes megkötéséhez két személy együttes aláírását tartalmazó meghatalmazás szükséges, azonban nem követelmény, hogy a meghatalmazás alapján tehető szerződést is két meghatalmazott együttesen írja alá. A Ptk. a meghatalmazás vonatkozásában írja elő az alakszerűségi követelményt, de nem tartalmaz előírást a meghatalmazás alapján a meghatalmazott által kötött szerződésre.

A meghatalmazás és az az alapján tett jognyilatkozat érvényességét a Ptk. kötelmi jogi szabályai szerint kell elbírálni, az azokat kiegészítő ágazati jogszabályok nem befolyásolják a polgári anyagi jogi érvényességet. A bíróság a következő megállapításra jutott az ügyvédi meghatalmazás ügyvéd általi elfogadásának kérdésében. A meghatalmazás egyoldalú, címzett jognyilatkozat, és nem kétoldalú jogügylet. Ezért az ügyvéd foglalkozású meghatalmazottnak adott meghatalmazás - polgári anyagi jogi szempontból - érvényesen létrejön akkor is, ha azt csak a meghatalmazó írja alá. Az ügyvédi meghatalmazásnak az ügyvédi törvénybe ütköző esetleges alaki fogyatékosága sem eredményezi a meghatalmazás alapján kötött szerződés érvénytelenségét (BDT2015. 3377.).

Az ügyleti képviseletre, azaz a meghatalmazásra irányadó alakszerűségi szabályokat kizárólag a Ptk. kötelmi jogi könyve határozza meg, ezért az ügyvédi törvény által támasztott azon követelmény nemteljesítése, hogy az ügyvéd köteles elfogadni a részére címzett meghatalmazást, nem eredményezi a meghatalmazás és az az alapján tett jognyilatkozat polgári anyagi jogi érvénytelenségét. A Hpt. 141. § (1) bekezdésében rögzített négy szem elve nem értelmezhető kiterjesztően úgy, hogy a Hpt. a Ptk. meghatalmazásra vonatkozó szabályait túllépve a pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalást tartalmazó szerződés érvényes létrejöttéhez két meghatalmazott együttes aláírását teszi szükségessé. A jogalkotó azért rögzítette az együttes aláírási jog követelményét a Hpt.-ben, hogy a hitelintézet ne rendelkezessen a létesítő okiratában úgy, hogy önálló aláírási jogot biztosít valamely törvényes vagy szervezeti képviselőjének. A Hpt.-ben rögzített együttes aláírási jog valóban alakszerűségi követelmény az eseti meghatalmazás érvényes létrejöttéhez, tekintettel arra, hogy a meghatalmazáshoz olyan alakszerűségek szükségesek, amelyeket jogszabály a meghatalmazás alapján megtehető jognyilatkozatra előír (azaz: amelyet a Hpt. előír a cégjegyzésre jogosultak számára meghatalmazás hiányában). Ugyanakkor a meghatalmazás alapján a meghatalmazott által megtehető jognyilatkozat érvényességéhez ilyen alakszerűség a Ptk. alapján nem követelmény.

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

Az MNB a Kérelmező kérdésére vonatkozó álláspontjának kialakításánál az alábbi jogszabályi rendelkezéseket vette figyelembe:

Hpt. 141. § (1) Cégjegyzésre - ideértve a fizetési számla feletti rendelkezést is - és a hitelintézet nevében a pénzügyi, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalásra

a) részvénytársasági vagy szövetkezeti formában működő hitelintézet esetében két igazgatósági tag, illetve két ügyvezető,

b) külföldi hitelintézet fióktelepe esetében két vezető állású személy együttesen jogosult.

(2) Az (1) bekezdés szerinti együttes aláírási jog - a hitelintézet igazgatósága által jóváhagyott belső szabályzatban rögzített eljárási rend szerint - együttes aláírási jogként átruházható. A hitelintézet ügyfelének kérésére be kell mutatni a hitelintézet nevében kötelezettséget vállalók aláírási jogát meghatározó belső szabályzatot.

A Hpt. a fenti rendelkezéseket a Felelősségi és képviseleti szabályok cím alatt tárgyalja, azonban sem a cím, sem pedig maguk a rendelkezések nem tartalmazzák a szabályozni kívánt képviseleti jogcímre (ti. törvény, bírósági, hatósági határozat, létesítő okirat vagy meghatalmazás) vonatkozó egyértelmű utalást. Emiatt mindenképpen értelmezés kérdése, hogy szervezeti, törvényes, illetve ügyleti képviselet esetén alkalmazandóak-e ezen szabályok.

A törvény 141.§ (1) bekezdése sorolja fel azon eseteket, amelyek kapcsán a Hpt. együttes aláírást ír elő a hitelintézet képvisellete során, ezek: 1) a cégjegyzés, 2) a fizetési számla feletti rendelkezés, 3) a pénzügyi, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalás.

Ad 1) a cégjegyzés a társaság – esetünkben a hitelintézet - nevében történő írásbeli nyilatkozattételre irányuló jogosultság, ha a képviseleti jog valamilyen szervezeti kapcsolaton alapul: a törvényes képviseletre jogosult vezető tisztségviselő vagy a képviseletre felhatalmazott munkavállaló tesz képviselőként írásbeli nyilatkozatot. A meghatalmazáson, mint a kötelmi jogban ismert ügyleten alapuló képviseletet ellátó személy írásbeli nyilatkozatát ugyanakkor nem tekintjük cégjegyzésnek¹.

Ad 2) a fizetési számla feletti rendelkezésre a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény (Pft.) szabályai alkalmazandók, amelyek értelmében a számlatulajdonos szervezet jogi formáját szabályozó jogszabályban a szervezet képviseletére jogszabály erejénél fogva jogosultként meghatározott személy - a pénzforgalmi szolgáltató által rendszeresített módon - írásban vagy egyéb jogszabály által azonosított elektronikus úton jelenti be a fizetési számla feletti rendelkezni jogosultat. A pénzforgalmi szolgáltató nem vizsgálja, hogy a számlatulajdonos, illetve a szervezetet képviselő által a fizetési számla feletti rendelkezésre bejelentett személy az egyéb jogszabályokban előírt feltételeknek megfelel-e². A vonatkozó bírósági gyakorlat megerősíti, hogy különbséget kell tenni a cégszerű és a banknál bejelentett módon történő aláírási joggyakorlás között³. Mindezek alapján kijelenthető, hogy a fizetési számla feletti rendelkezés nem azonos a cégjegyzéssel, ugyanakkor a Ptk. szerinti ügyleti képviselettel sem.

Ad 3) A Hpt. 140. §-ához fűzött Kommentár alapján „a négy szem elv lényege, hogy minden egyes jelentős pénzügyi tranzakció jóváhagyásához legalább két személy együttes döntésére van szükség. Egy személyben senki sem lehet jogosult jelentős döntéseket hozni, mert ez veszélyeztetné a hitelintézet prudens működését és csalásokra, illetve rossz döntésekre adna lehetőséget. A négy szem elve jelenti azt, hogy minden jelentős ügyben csak egy megfelelő kontroll beiktatását követően születhet meg a döntés”.

A Kommentár szerint *a négy szem elvének megfelelően* „a Hpt. is tartalmazza azt az alapkövetelményt, hogy a pénzügyi, illetve kiegészítő pénzügyi szolgáltatással kapcsolatos kötelezettségvállalásra csak két igazgatósági tag

¹ Kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2016. évi V. törvényhez (Szerkesztette: Vékás Lajos / Gárdos Péter) Harmadik könyv, Harmadik rész, Gazdasági társaságok, Ügyvezetés és képviselet, a Ptk 3:116. §-ához

² Pft. 20. § (1) bekezdés

³ BH2012.266

vagy két ügyvezető együttesen jogosult (külföldi fióktelep esetében két vezető állású személy)”. Ebből következően a Hpt. 141. § (1) bekezdése szerint a pénzügyi, illetve kiegészítő pénzügyi szolgáltatással kapcsolatos kötelezettségvállalás során az együttes aláírás előírását a hitelintézet belső döntéshozatala körében szükséges értelmezni.

A négy szem elvből következően tehát a Hpt. a pénzügyi, illetve kiegészítő pénzügyi szolgáltatással kapcsolatos kötelezettségvállalást tartalmazó döntések meghozatala körében írja elő két személy közreműködését, ez nem jelenti azonban, hogy ügyleti képviselet esetén is kizárólag az együttes aláírás fogadható el.

Fentiek figyelembevételével az MNB a megjelölt, vizsgált jogszabályi rendelkezések alapján megerősíti a Kérelmező azon álláspontját, amely szerint amennyiben a hitelintézet jogi képviselő útján kíván pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalást tartalmazó szerződést kötni, úgy elegendő, ha a hitelintézet a meghatalmazásban egy jogi képviselőnek biztosít önálló képviseleti jogot.

Az MNB ugyanakkor megjegyzi, hogy a Hpt. nem tartalmaz eltérő szabályokat a jogi képviselők vonatkozásában, így kijelenthető, hogy a törvény szerint nem bír relevanciával, hogy a hitelintézet nevében aláíró személy jogi képviselő-e vagy sem.

Mindezekkel együtt az MNB a következőkre hívja fel a Kérelmező figyelmét.

A hitelintézet nevében eljáró meghatalmazott kizárólag a Hpt. 141. § (1) bekezdésének figyelembevételével meghozott döntések alapján írhat alá a hitelintézet nevében jognyilatkozatot, hiszen a meghatalmazott döntések meghozatalára nem jogosult, az ő joga kizárólag arra terjed ki, hogy a hitelintézetet ezen döntések szerinti jognyilatkozatok megtétele során képviselje. Az MNB értelmezésében ennek biztosításához elsősorban az szükséges, hogy a meghatalmazás minél részletesebben tartalmazza az az alapján megköthető jogügylet kritériumait.

Jelen állásfoglalásban az MNB kizárólag a Hpt. jogkérdésben foglalt rendelkezéseivel kapcsolatban kívánja kifejteni álláspontját. A vonatkozó – részben a Kérelemben is hivatkozott - bírósági határozatokból⁴ is látható, hogy a bírói gyakorlat nem egységes a speciális, kógens jogszabályok által meghatározott képviseleti szabályok és a Ptk. ügyleti képviseleti szabályainak párhuzamos alkalmazhatósága kérdésében. Az MNB emiatt fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy a kérdés polgári jogi vonatkozásainak (jognyilatkozatok polgári anyagi jog szerinti érvényességével, létrejöttével kapcsolatos kérdések) megítélésére kizárólag a bíróságok jogosultak, ezekkel kapcsolatban az MNB nem kíván állást foglalni.

Az MNB a fenti véleményét kizárólag a Kérelmező által rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki. Az abban foglalt egyedi jogértelmezés csak a Kérelmező által előadott tényállásra vonatkozik. Az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma. A jelen állásfoglalás kizárólag a Kérelmező tájékoztatása céljából készült, a benne foglaltak egyéb célok érdekében, továbbá harmadik személyekkel szemben nem használhatóak fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.

Budapest, 2020.október 7.

⁴ Fővárosi Törvényszék 19. G. 40.890/2012/17., BH2003. 28., BDT2009. 2023., BDT2008. 1798.